bestod for største Delen Lærerens Arbejde. Efter denne Metode undervistes indtil 150 Børn i én Klasse, paa visse Steder i Udlandet endog op til 1000 Børn. Denne Metodes Indførelse bevirkede en Tilbagegang baade i Skoleundervisningen og Seminarieuddannelsen.

Imidlertid bragte den politiske Bevægelse i Stændertiden nyt Liv; der blev dannet en Forening af danske Lærere, som fremkom med Ansøgninger overfor Autoriteterne, baade med Hensyn til forbedrede Lønningsforhold og Reformer i Skolevæsenet. 1846 afholdtes det første almindelige Lærermøde, hvori deltog Lærere fra hele Landet.

I Købstæderne kaldtes Skolerne efter Anordningen af 1814 for Borgerskoler. Efter 1838 oprettedes selvstændige Realskoler med Realfag og fremmede Sprog som en Mellemting mellem Folke- og Latinskolen. Nogle Steder nøjedes man med at knytte Realklasser til Borgerskolen. Realskolerne oprettedes kun for Drenge.

1844 udkom en Anordning, hvorved Københavns Skolevæsen i høj Grad forbedredes. Forbedringen genemførtes af V. A. Borgen, der blev Københavns første Skoledirektør.

Efter Indførelsen af den fri Forfatning oprettedes Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, og Skolen fik derved en fastere Ordning; men i Rigsdagen opstod der nu en Strid, om hvorvidt Kommunen eller Staten skulde have størst Indflydelse paa Skolens Ledelse. Denne Strid har virket hæmmende paa Skolens Udvikling og er endnu ikke afsluttet.

1855 ansattes Monrad som Overskoledirektør, et Embede, der ophævedes igen 1866. Det lykkedes ham i Forbindelse med Hall at gennemføre Loven af 1857, der betegner et stort Fremskridt for Skolen. Kommunerne faar Indflydelse paa Besættelsen af Lærerembederne, og senere faar Befolkningen ved den ny Kommunallov af 1867—68 forøget Indflydelse paa Skolevæsenet.

Ved Loven af 1857 fastsættes Statens Tilskud til Skolevæsenet, Lærernes Løn og Pensionsforhold forbedres, der træffes Bestemmelser om Børneantal og Skolehygiejne, Undervisningen udvides, der oprettes Pogeskoler, ansættes Overlærere, og Seminarieundervisningen forbedres.

Fra 1860 afholdtes aarlig Lærerindeeksamen, og Dørene til Skolen aabnedes for Lærerinderne, hvad der af alle betegnes som et stort Fremskridt paa Undervisningens Omraade.

Kvinderne har aldrig helt været udelukket fra Skolerne. I en Forordning for København af 1716 ses det, at det kan bevilges Enker og ugifte at holde Skole, naar de er overhørt af Præsten og har faaet Øvrighedens Samtykke; det samme gælder for øvrigt ogsaa om Mandspersoner; men der tilføjes for Kvindernes Vedkommende, at der herefter ikke lettelig antages Lærermestersker uden for at undervise Pigebørn alene og Drenge under 4 Aar. (Betegnelsen Asyler og Børnehaver kendtes den Gang ikke). I de følgende Forordninger tales stadig om Skoleholdere og Skoleholdersker.

Ved Forordning om Konfirmationens Indførelse 1736 tales kun om Lærere, eftersom det tilkom dem at forberede Børnene og afholde Konfirmationen. Efter den Tid omtales Lærerinderne ikke meget.

I Planen for Københavns Fattigskoler staar der, at Lærerne skal være Studenter eller Seminarister. Men da baade Drenge og Piger skal undervises i saadanne Færdigheder, der senere kan komme dem til Gode i Livet, antages ogsaa Personer, der er færdige i de Haandarbejder, til hvilke de anvises og — lige Duelighed forudsat — altid de mest trængende. Blandt disse »Personer« har der ogsaa været Kvinder, ligesom det ogsaa blev betroet »skikkelige, aldrende Fruentimmer« at drage Omsorg for Børn under 5 Aar i særskilte Værelser, naar Forældrene ikke selv kunde drage Omsorg for dem.

I Forordningen af 1814 omtales Lærer-